

ESZTERGOMI UJSÁG

VEGYES TARTALMU HETILAP.

TÖBB ESZTERGOMI INTÉZET S A BARSÍ GAZDASÁGI EGYLET
HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik e lap minden héten egy-
szer; vasárnaponként.

Szerkesztői szállás Buda-utczán

Taxner-féle ház az emeleten, hová a
kéziratok s előfizetési pénzek kü-
lendők.

KIADÓ, TULAJDONOS S FELELŐS

SZERKESZTŐ:

SÁNTHA IGNÁCZ.

8. SZ.

Előfizetési feltételek:

Félfvra. 3 ft — kr. o. é.

Negyedévre 1 " 50 " " "

Egy hórá — " 50 " " "

Egyes szám 15 kr. o. é.

Hirdetmények a legutányosabb áron
vétetnek föl.

**1865. január 8-án az esztergomi kisdedővó
társulat első közgyűlését**

Dr. Zalka János, pápa ő szentsége titkos kama-
rása, széplaki apát, kanonok s a kisdedővoda el-
nöke a következő beszéddel nyitá meg:

Igen tisztelt gyülekezet!

Tizennégy hónapja, hogy az esztergomi kisdedő-
vó egylet az alkotó munkálatok szerencsés be-
fejezése után, kikérvén Isten segítségét, s kísérve
a főmagasságú bibornok-érsek mélyen tisztelt fő-
pásztorunk s intézetünk legkegyesebb pártfogójá-
nak atyai áldása által, működését megkezdé!*) In-
tézetünk életbe lépett, s az egylet eljutott azon
pontra, melyen egy kevésbé megpihenvén, visz-
szatekint multjára, s számot ad működéséről.

Igen is, Uraim. Felsőbb helyen megerősített
alapszabályaink értelmében az elnökség kötelessé-
gének tartotta mainapra, ugymint az év második
vasárnapjára összehíni az egylet valamennyi tagjait,
hogy az egylet eddigi vezetői az intézet állapotáról
kimutatást adjanak, a közgyűlés pedig kellő tuda-
mást szerezvén magának az intézet helyzetéről,
gondoskodjék új vezetőkről, indítványozzon, s ren-
delkezzék úgy, miként legjobb meggyőződése su-
gallani fogja.

A felsőbb hatóság, e közgyűléstünkre bizto-
sul Ttes Sziklay József urat, Esztergom sz. kir. vá-
ros főpolgármesterét nevezte ki. Őt a tisztelt gyü-
lekezetnek ezennel bemutatom s e minőségében is
tisztelettel üdvözlöm.

Ha széttekintek e teremben, örömmel tapaszt-
alom, hogy azok, kik az eszmét annak idejében
fölfogták, s megtestesülésre érlelték, kik a vállalat
üdvös voltáról meggyőződven sem fáradságot, sem
anyagi áldozatot nem kimélve mindent megtettek,
mi az eredményre szükségesnek látszott — hogy,
mondom, ezek jelenleg is nagyobbbrészt megjelen-
tek, s folyvást mutatnak érdekeltséget egyletünk
iránt. Megjelenésök és érdekeltségök biztosítja azon
óhajomat s reményemet, miszerint az intézet jövője
nincsen kockára téve. A kik létre hozták s fön-
tartották Isten segítségével, legyen szabad remény-
lenem, lelkesítve a történet nyújtotta nevelési pél-
dák s az intézet haszna által, jövőre is fogják azt
pártfogolni, s iparkodásukon Isten áldása fog le-
begni.

Valóban ha eszemben forgatom egyedüli mes-
terünknek s üdvöztőnknek az Úr Jézusnak gyen-
géd szeretetét a kisdedek iránt, kiket magához ki-
vánt bocsájtatni, megis áldván őket, mert ilyeneké
a mennyeknek országa; ha meggondolom mily sa-
játságos tisztelettel viseltettek többen az ártatlan
lelkek iránt, hogy például Quintilian nem kételke-
dett kimondani, miszerint a legnagyobb tisztelet il-
leti meg a kisdedet*); vagy hogy Leonides vértá-
nu fiacskájának, a később világhírű Origenesnek,
mert ez noha csak nem rég kezdett beszélni, mégis
a szentírási elbeszélések körül a legvizsgább ki-
váncsiságot mutatta, — mellét tisztelettel csókolá
meg „ugy mint a Szentlélek templomát“; — ha át-
szállok Pontus vidékeire hol sz. Vazul a szónok,
sz. Emmelia és a dicső idősb Makrina az üldözés
szülte mindennemű nélkülözések közepett is nevel-
geték az Ur félelmére a szent család szent sarjadé-

*) 1863. novemberhó 15-dikén avatta föl ő emi-
nentiája Nagy-Kéri Scitovszky János bibornok, herczeg-
primás és esztergomi érsek ur ez intézetet.

*) Maxima puero debetur reverentia.

ka oly eredménnyel, hogy egy házaspártól öt szent, ezek között, három püspök, származott*); ha elmémben forgatom azon anyai föláldozást, melyel Anthusa és Monika az egyháznak aranyzáju szent Jánost és sz. Ágostont nevelének; ha szellem Thüningiába vezet, és magyar sz. Erzsébetet elhagyatott kisdéd árvai között a nevelés és oktatással elfoglalva találom; ha látom Goa városának utcáin Xavieri sz. Ferenczet mint jár körül csegetyűvel kezében, mint gyűjti maga köré a kisdedeket hogy nekik fölfogásukhoz mért tanítást adjon; — ha vizsga szemekkel kísérem Róma utcáin Calasancius sz. Józsefet mint keresi össze az elhagyatott kisdedeket, hogy őket Isten anyja szegényeinek kegyes iskolába vezesse: ha eszemben forgatom mily szeretettel fogadja Kollonics, később Magyarország primása, 1683-ban a Bécs alól visszafutamlott törökök sátorai alatt talált kisgyermekket, mily föláldozással állott Bécsben sz. István templomának ajtajához perselylyel, hogy a ki- és bemenőktől alamizsnát kérjen a majd 300 kisdéd nevelésére; ha ezen, s ezekhez hasonló számtalan példákat vizsgálom: magasztalja lelkem az urat, s örvendez lelkem az én üdvözítő Istenemben, ki szent nevének dicsőségére, az egyház gyarapodására, a polgári társaság szilárdítására, az egész emberi nem boldogítására, a nevelés szent ügyét illetőleg, ilyen példákat nyújtott. Föndobog szívem, s tisztelettel említem azokat, kiknek keblében a kisdedek üdvös nevelése iránt fogékony s nehézséget nem ismerő szív honolt.

Bizonyos, hogy a kisdedek nevelése, a szülők kötelességei közé tartozván, az emberi nemmel egykoru: tekintvén azonban annak terjedelmét s alakját, századokon át sok változáson ment keresztül. Korunkban a rövidebb, az előnyösebb utat szeretjük s választjuk célaink elérésére. Korunk e törekvésének eredménye a kisdédóvó intézet is. Itt egypár ügyes óvó maga végzi azt, mivel otthon a hatvan hetven családnál hatvan hetven egyén volna elfoglalva; itt hozzá szoknak a kisdedek a társas élethez, rend és tisztasághoz; gyakorolják magokat az egymásiránti kölcsönös szeretet és türelemben; gyarapszik bennük a minden bölcsesség kezdete az Úr félelme; tehetségeik ébresztetnek, s fokozatosan fejlesztetnek, a családi ház engedte láthatár szemeik előtt tágasbul, s bizonyos szemesség és életrevalóság mutatkozik rajtuk; ismereteiket is legrövidebb uton, a tekintély iránti teljes hívékenység útján szerzik. Ez igen takarékos ut, jegyzé meg sz. Ágoston**). Mig ők az intézetben megóvatnak minden veszélytől, szüleik nyugodtan láthatnak munkáik után.

*) Ezek: Nagy sz. Vazul püspök, nyssai sz. Gergely püspök, sebastei sz. Péter püspök, sz. Makrina szűz, sz. Naukrát remete. A legfiatalabbikat Pétert testvérbátyja sz. Vazul szentelte föl püspöknek.

**) Auctoritati credere magnum compendium est. — August. De quantitate animae. Nr. 12.

Ez eredményt vettük czélba mi is intézetünk alapításánál. E czélt ha teljesen talán minden részleteiben nem is értük el, legalább megközelítettük. Az eddigi eredmény, figyelembe vévén különösen azt, hogy ez év csak kezdete volt intézetünk életének, elég arra, hogy abban ne hagyjuk, hanem új erővel fölkaroljuk s jövőre is dajkáljuk.

Meg kell mindemellett vallanom, miszerint arról is van tudomásom, hogy léteznek, kik nem barátjai az óvodának akár mert az óvodálátogatás eredményét keveselik, akár mert a tagfizetést vagy az óvodíjat sokalják. Ez utóbbiról nem szólok, kiki legjobban ismeri pénzállapotát, s ura filléreinek. Azt azonban megjegyzem mégis, miszerint az adott ígért beváltást követel s miszerint az óvodíj valóban csekély. Ha valaki ez összeget sem képes letenni, folyamodjék szabályaink értelmében, s fog engedélyt nyerni.

Mi az elsőt, az eredmény kevelését illeti, ha valaki azt kérdi tőlem, mit tanul a kisdéd ha az óvodába jár: válasz helyett azt kérhetjük tőle, mit tanul ha az óvodába nem jár? Az intézet neve mutatja mit lehet tőle várni. Kisdéd-óvó intézetnek híják. Tehát itt nem serdülőkről van szó, hanem olyanokról, kik az emberi élet első hetedében vannak, kik csak nem oly régen választattak el az anyai tejtől, kik ennek édességét nem az ismeretek édességével hanem csemegékkel kívánják pótoltatni. Eszembe jutt itt, mint nyilatkozott sz. Jeromos egy, a mieinkhez hasonló, kisdédnek neveléséről. A nevezett sz. tanítót fölkéré t. i. Gaudentius római polgár, hogy kisdéd leánykájának Pacatulának számára nevelési szabályokat írjon. O válaszában a többi közt így ír: „Minek inteném a szüziesség megtartóztatására azt, kinek esze süteményeken jár, ki anyjának ölében gagyogva cseveg, ki édesebbnek tartja a mézet hogysen a tudományt; minek fejtegetném az apostol mélységét előtte, ki az agg nénikék elbeszélésein több örömet talál; minek intsem, hogy anyja kormányja iránt engedelmes legyen ő, ki nevető anyját gyenge kezecskéivel veregeti?“*)

Uraim, e kisdedekben „több a jövő reménye, mint a jelen valósága“, miként az említettem sz. atya megjegyzé.***) Ugy tanulgatnak, hogy a tanulás is játszás: s úgy játszanak hogy a játszás is tanulás. Ebben is dicséretesen utánozza korunk a hajdankor elveit. E nevelési és oktatási fogás nagyobbodán ismeretes volt a régiek előtt is. Kedves írómból sz. Jeromusból hozok föl egy pár idevágó tételt: Laetához egy gazdag római hölgyhöz, a kis Paula nevelése és tanítása körüli eljárást illetőleg, így ír ő: „Készítsetek neki betűket puszpángfa- vagy elefántcsontból, nevezzétek mindegyiket saját nevének, hogy még a játékszer is oktató legyen; ne

*) Hieronym. Epist. ad Gaudentium.

**) Spes in ea magis laudanda quam res. Ugyan- az u. o.

csak sorban tudja elnevezni a betűket, hogy a betűk neve mintegy énekké váljék, hanem a betűk sora is gyakrabban zavartassék össze, a sor dereka a végével, eleje a derekával illesztessék együvé, hogy azokat ne csak a hang, hanem a látás után is ismerje. *) A kis Pacatuláról pedig ezt írja: „Tanulja ismerni a betűket, kapcsoljon szótagokat, tanuljon neveket, kössön össze szavakat s csengő szavával ezeket hangoztassa. Ajándékkép hámozókat és tejet adjatok neki; iparkodjék, hogy olyasmit kaphasson a mi édes, vagy viritó, a mi csillog mint a gyémánt, mi kedves mint a baba. Kezden gyenge újacskáival fonogatni, hadd szaggassa most a fonalat, hogy azután ne szaggassa. E foglalkozását kövesse játszás, csüggjön anyja nyakáról, énekeljen zsoltárokat ajándokért, szeresse a mit tanulnia kell, hogy ne munkának, hanem gyönyörnek tekintse azt.“ Igy az egyházi szent író**). De a dolog természete szerint is, ily csekély edénybe lehetetlen sokat s más módon tölteni. Napjainkban is nagyobbodán ez alakja és tárgya a kisdetek tanításának.

Ezen, megengedem, csekélység nem megvetendő eredmény még akkor sem, ha a családi körben mindaz megtörténik, aminek megtörténnie kell. Nem szokásom a családok belkörülményeit kandi szemekkel kímélni, s itéletet mondani a szülői kötelességek mikép történt teljesítése fölött: annyit mégis legyen szabad megjegyezni, miszerint ha mégis volnának szülők, kik kisdedeiket az Ur félelmére tanítani, rendre, tisztaságra, becsületudásra, Isten s emberek iránti szeretetre oktatni elmulasztának, s az ártatlanokat, mint valamely vadnövényt minden egyengetés, kacsozás, nyesegetés nélkül felnőni hagynak, hogy a gyámoltalanok növekednének korban de nem bölcseségben s kedvességben Isten s emberek előtt, — ha találtatnának ily szülők, kisdedeik számára a kisdédóvó nem csak hasznos, hanem szükségesnek mondható.

Az intézet nevének második részét bátor vagyok csak röviden figyelembe ajánlani, hogy t. i. az nem is valóságos iskola, hanem óvó-intézet. A fő az, hogy itt őriztetnek a kisdetek, az mellékes dolog hogy taníttatnak is egyuttal. Mindenesetre itt tehetségeik fejlesztetnek, s fogékonyságra élesztetnek. Ez meg fog maradni, s nem megvetendő eredmény még azon esetben sem, ha kisdedeink, mi gyakran megtörténik, a betanult tételes ismereteket elfelejtették volna is. Ugy szintén bizonyos előny, hogy a szülők időt nyernek dolgaik végzésére.

Többiben a jelenlevőknek, nincs okom bővebben ajánlani az intézetet. Szerettem reményleni, hogy annak üdvös voltáról Önök, Uram, ugyanis megvannak győződve: a távollevőkhez pedig e helyen eredmény nélkül intéznék szavakat. Azért is szeressük

ez intézetet, és legyünk azon, hogy az növekedjék, legyen virágzó, s teremjen oly gyümölcsöket, melyeken örvendjen az ég s gyönyörködjék a föld, s melyekért az emberek magasztalják a menyinyei Atyát.

(Folytatjuk.)

„Győzhetlen hős.“

Fegyvereszent törvény. Hada nincs. Csak dörgi „Igazság!“

S ezzel egész tábort győz meg. Ugyan ki? Deák.

„Csalán.“

Szépen zöldellő levelével csalja fiaskám;

Ámde ha hozzá nyúl mérge harapja kezét.

A ravasz emberek is hizelegnek játszi szívekkel,

És üszköt szórnak rád, ha körükbe kerülsz.

Vigyázz! — csalfa csalán valahogy közepébe ne csaljjon;

Mert oda hogyha kerülsz, visszahozol sebeket!

Thuránszky Nándor.

Pontos emlékezés.

Oh mint örülök, hogy

Találkozom Önnel,

Gyermekéveinkben

Hü játszó felemmel;

Régen láttuk egymást;

Azaz hogy nem régen.... —

Mintha ma lett volna

Olyan jól emlékszem.

Ön kis fiúcska volt

Én csaknem csecsemő, —

Boldog ég, az ember

Milyen hamar felnő! —

Tudja-e még mikor

Egykor úgy elbujánk,

Hogy a jó mama is

Alig akadt reánk?...

Hát mikor Ön rajta-

Vesztett a cseresnyén?...

No-iszen, a papa

Nem is adta ingyér! —

Hát arra emlékszik —

Ah én jól emlékszem.

S leánytársaimnak

Gyakran elmesélem. —

Midőn Ön oly rossz volt,

S a bábum elvette!

Rágondolva most is

Köny fakad szemembe.

Aztán megezibálta

S elszaladott vele!....

Igen, nagysám! ennek

Mostan harmincz éve!

Csalomjai.

*) Hieron. Epist. ad Laetam.

**) Hieronym. Epist. ad Gaudentium.

TÁRCZA.

Helybeli legény-egyletünk.

Városunk közönségének azon része, mely közéletünk jelen közlönyét becses figyelmére és pártolására nem méltatja, alig tudott valamit főnczimzett egyletünk mult heti dicsérendő működéséről; mert azonfölül, hogy a megtartott iparkiállítást mi lapunkban jókor jeleztük, maga az egylet csak szerény írott táblával tudatta városunkkal, miszerént közhasznu törekvésének nem csupán a zárt társalgással, s eddig már több ízben szép sikerrel bemutatott színi előadásokkal akarja tanúságát adni, — hanem hogy a falaink közt meghonosodott iparos törekvésnek és ügyességnek oly példányát is föl tudja és akarja mutatni, mely valamint egyrészt a nyilvános megbíráltatás elől nem hátrál, ugy másrészt bizonyosságot tesz arról is, hogy városunk az ipar körében sok oly cikket tud fölmutatni, melyért máshova fordulni bizony fölösleges. — Magunk is kíváncsiak valánk szemügyre venni e kiállítást s tekintetbe véve azt, hogy minden kezdet nehéz s hogy most csakugyan nem élünk oly időt, melyben akár az ipar virágzásával dicsekedhetnénk, akár az iparos mesterek oly helyzetben volnának, miszerént képzettségök és ügyességök bebizonyítása végett bármi keveset is kockáztathatnának oly módon, hogy el nem kelendő cikkeiket magoknál tartogathassák; mondom, mindezt tekintetbe véve meglepettünk nem ugyan annyira a kiállított tárgyak sokasága, mint inkább a felmutatott szép és tiszta munka által. A legény-egylet nem csekély hálával tartozik e részben elnökének, ki hónapokon át ismételt folytonos buzdításaival létesíthette e kiállítást, mely a még kételkedőt is meggyőzhette arról, miszerént egyletünk sokoldalú céljainál fogva, melyek közt egy sincs, mely a józan gondolkozásu és emberbaráti nemes érzéssel bíró rokonszenvre ne hangolná, teljes elismerésünket és buzgó pártolásunkat nagy mértékben kiérdemli. — Hogy pedig nem csekély figyelemmel kísértetik ez egylet a közönség azon részéről, melyet nem kizárolag szennyes önérték szokott vezetni, hanem mely azért is tud áldozni, mit mi „közügynek, közjó“-nak nevezünk, mely közügy nyújt tulajdonképen alkalmas tért a sokat pengetett „hazafiai érzet, honszeretet, hazafiság“ valószínűsítésére, — mutatja a kiállítást látogatók díszes és nagy száma, melyből méltó elismeréssel és köszönettel említjük föl mélt. gr. Forgách Ágoston főispáni helytartó urat, tekintetes Hamar Pál alispán urat, valamint a városi és megyei hatóságok előbbkelőit, a takarékpénztár tisztjeit, és igen sokat azok közül, kik midőn leereszkednek a műhelybe nem vélik beszennyezni magokat; kik nem szájjakkal hanem nemes cselekvéssel mozdítják elő a nép azon osztályának jólétét, mely fájdalom sokszor inkább idegen prófétákra hallgat a helyett, hogy jóakaróit, barátjait itt keresné, hol olyanok a szó valódi értelmében föl is találhatók. — Czélszerűnek találtuk azon intézkedést, hogy a kiállított tárgyak ára is föl vala jegyezve, noha utólag halljuk, hogy aránylag csak kevés tárgy

kelt el. — Mult vasárnap a kiállítás bezártával az egyleti elnök fölkérésére iparos mestereink közül többen bíráló választmányul összeültek, hogy odaitéljek azon jutalmakat, melyekben egyes jötevők által a kiállítók részesítendők valának. Igaz bár, hogy jutalomra csak kiváló, s minden tekintetben kifogáson fölüli tárgyak érdemesek, — azonban mégis csak helyeselni tudjuk az elnök abbéli törekvését, hogy t. i. a kiállító legények mindegyike részesüljön valamiben, részint azért, hogy ezeknek, kik a kezdet nehézségeivel megküzdöttek, elismerését tanúsítsa, részint hogy így a többieket is biztassa a jövő kiállításra. — Azonban csak ugy vala ily módon kivihető, hogy a három napi tíz krajczáros belépti díjakon fölül azon nagy lelkü adományok is felosztattak, melyek e célra befolytak, nevezetesen Bibornok herczeg-prímás ő eminenciájától, az egylet kegyes atyjától 20 ft. Nagyságos Zalka János kanonok urtól 4 darab arany, Méltóságos gr. Forgách Ágoston, főispáni helytartó urtól 10 ft. Nagyságos Szántófy Antal kanonok urtól 5 ft. Főtiszt. Meszlényi Gyula primási titkonok urtól 1 arany, Ács Flóris urtól egy darab ezüst 2 frtos, Heischmann Flóris urtól egy db. ezüst 2 ftos, N. N.-től egy db. ezüst 1 ftos. A kiállítók és egyszersmint jutalmazottak nevei következők:

Jutalmazott kiállítók:

Brenner Mihály cipész 1 db. 2 frtos. Cselka Károly asztalos 1 ft. Csepreghy Ferencz és János testvérek, asztalosok 1 arany. Csermák Jakab szabó 1 ft. Engelhardt Ferencz könyvkötő 1 db. 2 ftos. Falcik Sándor asztalos 1 arany. Franke Frigyes Vilmos könyvkötő 1 ft. Gregor György fésűs 1 ft. Groszner József könyvkötő 1 ft. Gulyás György cipész 1 ft. Holdampf Antal cipész 1 ft. Horváth Antal asztalos 1 db. 2 ftos. Huszár István könyvkötő 1 ft. Iványi Géza szabó 1 ft. Károlyi Zsigmond mézesbábos 1 ft. Kirner Bertalan kalapos 1 ft. Kis Máté bádogos 1 db. 2 ftos. Ladányi József fazekas 1 ft. Lakatos József lakatos 1 db. 2 ftos. Lerner Sándor cipész 1 ft. Majer János lakatos 1 arany. Majer Károly asztalos 2 db. 2 ftos. Menyhay Ignácz borbély 1 ft. Prommer József esztergályos mester, elismeréssel megemlítettik. Radákovics Iván lakatos 1 arany. Svadlena József nyerges 1 arany. Szabó Tivadar rézműves 1 ft. Szelepcsényi József szabó 1 db. 2 ftos. Szilágyi István kovács 1 ft. Szilvásy János szabó 1 ft. Ujhelyi Béla szappanos 1 ft. Übermasszer József takács 1 ft. Veszelay Géza lakatos 1 ft. Zsarnay Imre szabó 1 ft.

Hátra volna még az egyletbe megtartott színi előadás fölül nyilatkoznom; azonban bár idején, még sem juthattam a terembe, mi jóformán a legjobb *recensio!* Biztos tudomás után azonban ma este 7 órakor közki-vánatra ismételtetik az előadás, hisszük, hogy nem kevésbé szép eredménynyel.

Ad vocem kiállítás! A tavali gyümölcs-kiállítás egyik résztvevője, kinek egy arany jutalom ítéltetett meg, következő verset küldte be hozzánk:

„Oh aranyom, mondd csak, hol késel az éji homályban!?”

Tehát még sem szolgáltattak ki a jutalmak?

Furcsa kis ösztönzés a jövőre!

Városunk mozgalmai.

— *Herczeg primás Ő Eminenciájára*, mult napokban friss egészségben távozott városunkból — Pesten keresztül gyorsvonaton — Bécsbe. Mint halljuk visszaérkezését holnapra várják.

— *A folyó hó 15-én* Londonban meghalálozott Wiesemann Miklós bíbornok s westmünsteri érsekért, ki különösen a kath. hierarchia visszaállítása körül Angolhonban halhatatlan érdemeket szerzett magának s láng esze szüleményei által mint első nagyságu csillag ragyog a kath. irodalom égboltozatán. A boldogult bíbornokért, az érseki papnövelde templomában ünnepélyes gyászmise tartatott f. hó 18-dikán.

— *Folyó hó 14-én tartatott meg* a kisedovodai jótekonyczélu elegans tánczvigalom. Nem egyszer élveztük már az idén a dádildók örömeit, azonban a valóban diszesen sikerültnek mondható bál csak is e kisedovodai volt. Amennyire még egyben sem jelent meg annyi — szép és tetszéyes — bájos alak mint az ezen estélyen. Az ember angyal sereg között hitte magát. Mint részrehajlatlanok, mindamelllett kéntelenek vagyunk azon észrevételt tenni 1-ör: hogy az ily mulatságoknak lendületet sőt életet adó jellemet, a kellő fesztelen jó kedvet nem tapasztaltuk. 2-ör. Hogy igen gyéren volt a sz. kir. városunk polgári eleme ottan képviselve. Mig az izraeliták részéről is csak 4 személyt láttunk, holott, — ha a kisedovodának statisztikai rovatjaiba betekintünk; — látni fogjuk: hogy ezek kisedei képezik az ovoda többségét, és azért ez ünnepélyes fellépésnél éppen azoktól vártuk volna a legnagyobb méltánylatot és részvétet.

Örömmel regisztráljuk azért mégis: hogy daczára ezen közönyösségnek; e nemes alapnövelének felsegélésére — alább jegyzett hiteles kimutatás szerint — tészen a tiszta jövedelem 355 ft. 36 kr. o. é. és hogy ezen szép eredményt leginkább a rendezőség szilárd tevékenységének köszönhetjük.

A tánczvigalom rendes és rendkívüli jövedelme:

N. Zalka János kan. apát ur 20 ft. N. Szántófy Antal kan. apát ur 10 ft. Leipolder József ur 5 ft. T. Hamar Pál ur 5 ft. Ács Flóris ur 5 ft. Kovács József ur 5 ft. Haudinger Ignác ur 5 ft. T. Rédly Gyula ur 5 ft. Versegly József ur 5 ft. Andréka József ur 5 ft. Svarcz József ur 5 ft. Bischiczky János ur 5 ft. T. Pisuth István ur 5 ft. Dr. Schwarzl József ur 5 ft. T. Havasy Imre ur 5 ft. Mélt. b. Fekete Mih. ur 5 ft. Mélt. Schirgl Endre prael. ur 5 ft. Mélt. gr. Pongrácz A. ur 5 ft. Vagyonfyné assz. 5 ft. T. Vimmer Lajos ur 5 ft. T. Koren János ur 5 ft. Viziváros község részéről 5 ft.

Sz. Tamás város-község részéről 5 ft. T. Forster János ur 5 ft. Öszvesen 140 ft.

Eladatott 259 1 ftos beléptijegy 259 ft. Mélt. Gróf Forgách Ágoston 10 ft. Mélt. Durguth J. 5 ft. T. Gerenday ur Pestről 5 ft. Tóth Gáspár ur fia Lajos Pestről 5 ft. Geiringer Dávid ur Bécsből 5 ft. Horák Egyed ur 4 ft. 30 kr. Ékesy Ede ur 4 ft. Föt. Hatala Péter ur 2 ft. Svarcz ur 2 ft. Haudinger Ignác ur 1 ft. Föt. Sulez plebános ur 1 ft. Stanczl János ur 1 ft. Riegler Ig. ur 1 ft. Nagy Antal ur 1 ft. Frenkl Mór ur 3 ft. Rottár Márk ur 2 ft. Popper Fülöp ur 3 ft. Egy valaki 50 kr. A bevétel összesen 454 ft. 80 kr. levonva a kiadást 99 ft. 44 kr. a tiszta maradvány tészen 355 ft. 36 kr.

Malina János,
rendező bizottm. elnöke.

Ács Flóris
egyleti pénztárnok.

Vezér János v. t.

Gerendás János v. t.

— Mult számunkban — helyszüke miatt — nem közölhető „esztergomi takarékpénztár“ által f. hó 7-én tartott évi közgyűlésnek eredménye: A gyűlés d. e. 9 órákor — saját helyiségében — vette kezdetét, amikor is, a megválasztott elnök Koperniczky István kanonok ur önagsága által röviden előadott hazafias megnyitó beszéd után; többek által előterjesztett indítványok élénk vitákra nyújtottak alkalmat, ezeknek részletezésébe azonban bebozsájtkozni nem akarván, csupán a választás eredményét és a takarékpénztári m. é. állapotáról szöllő hiteles kimutatásokat igtatjuk ide, és pedig: Igazgatóknak megválasztattak, Nitter Ferencz és Frey Vilmos urak. Ács Flóris v. tag. és házfelügyelő. Bierbrauer József v. t. Bischitzky János v. t. és váltó vizsgáló. Brinkmann Antal v. t. Burián Pál v. t. Csernó János v. t. Deszáth József v. t. Etter Lőrincz v. t. Feichtinger János v. t. Feichtinger Sándor v. t. Fister Tiborecz v. t. Hamar Pál v. t. Haudinger Ignác v. t. és váltó vizsgáló. Kollár Antal v. t. váltó vizsgáló Kollár István v. t. Kollár Mihál v. t. Koperniczky István v. t. Koren János v. t. szám vizsgáló. Lakner Antal v. t. Leipolder József v. t. Litsaer József v. t. Lieb Mátyás v. t. váltó vizsgáló. Matyasovszky Lajos v. t. Merényi Ferencz v. t. szám vizsgáló. Papp János v. t. Rédly Gyula v. t. Rédly Károl v. t. Schönbeck Mihály v. t. Schwartz József ifj. v. t. Schwartz József v. t. Spanraft János v. t. Szerencsés Mihály v. t. Trenker Ferencz v. t. Zalka János v. t.

— Az esztergomi Takarékpénztár 1864-ik évi forgalma öszvesen 3,702,849 ft. 82 kr.

Az esztergomi Takarékpénztár 1864-ik évi állapota.

K ö v e t e l é s	Auszt. ért.	
	ft.	kr.
Pénztári maradvány	19824	52
Kötelezvények	95523	—
Ezek utáni kamat hátralék 1864. decz. 31-ig	869	87
Ujabb bekeblezési tartozás ingatlan javakra	47000	—
Leszámított váltók	534132	—
Ezekutáni kamat hátralék 1864. decz. 31-ig	3750	20

K ö v e t e l é s	Auszt. ért.	
	ft.	kr.
Előlegezések	38886	20
Ezek utáni kamat hátralék 1864. decz. 31-ig	205	54
Az egyleti házra befektetett	123592	62
Építési pót követelmények	230	30
Tartozási kamatok	3677	—
Kinn lévő házbér 1864-ik decz. 31-ig	1171	50
A hivatal lakbér értéke	400	—
Butor érték	360	—
Öszvesen	869622	75

T a r t o z á s	Auszt. ért.	
	ft.	kr.
Felek betételei 1864-ik decz. 31-ig	792081	30
Ezek utáni kamat 6% 5% 4% 3%	19012	64
Befektetett alap és tartalék tőke észrevétel folytán	50052	61
1865. évre előre fizetett leszámolási kamatok	3786	64
„ „ „ „ kötelezők utáni „	483	34
„ „ „ „ előlegezési „	250	45
Fel nem vett részvény osztalék	281	50
1864-ik évi tiszta jövedelem	2674	27
Öszvesen	869622	75

— *Fogarassy Iván halála.* Ugy hiszszük, hogy e helyi lap körébe még inkább tartozik mint a bécsiekébe értesíteni városunk közönségét, egyik szülőtte és birtokosának, a nemcsak könnyelműsége de egyéb *jobb* tulajdonairól is terjedtebb körben ismert *Fogarassy Iván* cs. kir. hadnagy, s az „alfalusi“ F—y család utolsó físzarjadékának t. hó 9-én Bécsben, élte 25-ik évében történt öngyilkosságáról. A minden ismerőse által szeretett szerencsétlen ifjut kedvetlen pénzhelyzete (de semmiféle sikasztás) indította e végső végrehajtásra, melyről következő tragicus részletekkel szolgálhatunk. A már előbbtről meghatározott kivégzési nap előestéjén személyesen elbuszított egy rokonsaládtól, hol felmutatta az öt forrón szerető kedvese levelét, melyben ez szomorúan értesíti, hogy az ő és anyjának minden kérései *eddig* hasztalanok voltak (a felette gazdag pénztőzsér) atyja szívének meglágyítására a házasságuk megengedésére nézve, de még mindig a legjobbat remélve, kéri őt a borzasztó gondolat felhagyására. Ugyanezt tették sirva a jelenlévő nők, kiknek azután színlég ígéretet tett s velük egy csésze theát ivott. Tőlük F. örnagyékköz ment, innen a Schlegel és Máriahilfi kávéházakban időzött reggelig hol minden ismerőseitől szinte bucsut vett. Végre szállására térve délig folyton leveleket irt, majd széjjel küldte holmait pajtasainak emlékül, utoljára kardját Leipolder főhadnagynak; értesítvén az utóbbit, hogy mire sorait olvassa nem lesz többé az élők között. Csakugyan úgy volt, a szerencsétlen a földön vérében fekvé találtatott s még melegen. Revolverrel épen szívébe lőtt, hol a golyó a bonczolásnál megtaláltatott. — Temetése közkedveltségének bizonyossága volt. A templom melyben az egyházi szertartás véghez ment, annyira telve volt minden rendű és nemű

részvevőkkel, hogy sokan belé nem fértek. Egy század fegyveresen tiszteltgett koporsója körül, melyet az egész ezred tisztjei „teljes diszben“ követtek, s más számos tisztek köztük két dandárnok és legénység is a garnizonból, és katonai zenebanda. Altisztek vitték a czimeres fákllyakat a négylovas fényes koporsó körül, mely mellett mig nyitva volt kedvese anyjával együtt térdelve inádkozott, s melyen most két gyönyörű koszoru és bokréta volt látható. Mintegy 40 „equipage“ kísérte koporsóját ki egész a temetőig. A requiem hasonló diszszel szinte már megtartatott. — Béke a szerencsétlen, jobb sorsra érdemes ifju hamvai és emléke felett! — P. L.

— „A Magyarországon kisedovodákat terjesztő intézet 1863-ik és 1864-ik évről szóló — Évlapjai“ — nak 8-ik lapján, Németh Antal esztergomi ovoda vezető urnak neve mellé egy csillag van illesztve. Ezen jegy csupán azok neve mellé szokott illesztetni, kik csak az ezután történendő vizsgáztatásuk folytán nyerendnek oklevelet. Rapos József urnak — a kisedovó intézetek — igazgatójának erre vonatkozó becses felhívására és az ovónk megnyugtatósa végett tehát mi kötelemünknek tartjuk köztudomásra juttatni: miszerint Németh Antal esztergomi ovoda vezető már régen *okleveles* és hogy a megemlitett csillag-jegy, csupán nyomdahibából csuszott neve mellé.

— *Hogy mily jég-hideg* némely körökben a vállalkozás iránti részvét és mily határtalan a papucs-kormány kitétszik szerkesztőségünkhez e napokban beküldött következő sorokból: „Folyó hó 7-én N. községben történt; hogy a Neszmélyvidéken alakulandó borászati egyesület létesíthetése példás ernyedetlen buzgalommal fáradozó, és szépszámu aláírókat gyűjtő F. ügynök urhoz egy szolgáló benyitván urnőjének parancsára az ügynök urat felkérte: miszerint N. N. urat illetőleg férjét az aláírottak lajstromából törölje ki, minthogy urnője kinyilatkoztatta: hogy a szőlő, pincze és bor az ő tulajdona levén; férjét nem engedi az egyesület tagjává aláírni. Erre az ügynök ur egész komolysággal azt üzené vissza: „Hogy ő az aláírás ok gyűjtésével, nem pedig az aláírók kitérülésével foglalkozván; a hirmondó tehát távozzék Isten hírével.“ Rövid idő múlva azonban a szolgáló kétségbeesve rontott ismét F. ügynök ur szobájába, kinyilatkoztatván „Ha N. N. urat a lajstromból rögtön ki nem töröli a háznál halál történend, mert urnője kétségbeesés fájdalmaitól ájulásba esett, a két kisasszony pedig jobbról balról hevernek mellette!“ Hogy tehát az ügynök ur menekülhessen azon megnyugtatóssal bocsátá el az — urinők élete megmentésében fáradozó — szolgálót: „Hogy kívánságukat teljesítendő.“ Valjon az ügynök urnak ebbeli megnyugtatóssával vissza állott-e az elérzékenyült hölgyeknek előbbi jó egészségük? arról csak későbbben fog szolgálni a közlő, ezen latin közmondás: — „Quod faemina vult, valde vult“ — valódiságáról azonban már meggyőződött bennünket.

— *Ugy látszik, hogy a zord hideg* telünk farkas szemet néz a hosszú farsangunkkal, az semmit sem akar tágitani. Mult héten a Duna jege oly sűrűn jött, hogy a közlekedést is megakasztotta, — mint halljuk — Visegrádnál a jég már megakadt; és így midőn e sorok napvilágot látnak nagy Dunánk talán már be is állott.

Személyzetiek.

— *Aschner Tivadar* nagyszombati gymnasiumi igazgató és *Blümelhuber Ferencz* esztergomi papnőveldei tanár pápai tiszteletb. kamarásoknak, továbbá *Kertész Ignác* udvardi plebános és *Pellet József* budai elemi iskolák igazgatója pápai tiszteletb. káplánokká legkegyelmesebben kinevezettek.

— *Zajicsék János* elem. isk. igazgatója és *Matejka József* egbéli pléb. a római Arkádia-társaság tagjaivá választattak meg.

— *Salgó János* karkáplán deméndi, *Brezánszky Szaniszló* pedig závadi plebánosoknak neveztettek ki.

Vegyes hírek.

□ *Egy kis félreértések.* F. megye egyik községének jegyzőjéhez rendelet jött (természetesen németül), hogy a dülök fekvését röviden leírva, adja be, ő pedig ezt: Bodenlage, úgy értelmezte, hogy a padlások fekvése leírandó. Megmérték tehát, ő és még 2 elüljáró a községbeli házak padlását, s róla a jelentés beadatott. A lakosság pedig elbusulta magát, hogy most már a padlástól is adót kell fizetni.

— *Féhermegyében,* K. faluban, a községi jegyző beadván a „summariumot,” abban a reformált egyházbirtoka így volt beírva: „Ref. Ekl.” mit az illető adóhivatalnok a főkönyvbe így írt be: Róf Elisabeth. Képzeltető mennyire kereste az illető jegyző a nevezett Róf Elisabethet, míg rájött, hogy ez nem más, mint Ref. Eklézsia.

— *Vadember.* A francia lapok egy csudálatos különösről írnak, ki mint önkényes vadember lakik a pierrefeui erdőkben, Toulontól nem messze. Már sok év óta lakik a vadonban, hol egy szegényes gunyhót épített magának faágakból. Ruházata csak egy kendőből áll, és haját nagy előszeretettel ápolja, hogy később ez legyen egyedüli ruházata. Lábravalót egy számár bőrből készített magának, s élélmé csak füvekből áll, melyeket sóval vagy anélkül főz meg. Van egy kis kertje is, melyben burgonyát és cikóriát termeszt. Azonkívül van kutja, egy cséplő-féléje és köve, a magok szétzúzására, és egy lajtorjája, melyen a fákra mászhat. Vadászni nem szokott, s egyáltalán tiszteli az idegen vagyont. Az emberekkel találkozást nem keresi, de nem is kerüli ki. A favágók jól ismerik és mindnyájan szeretik, mint mivel, szerény és kedves társalgású embert. Jól beszél francziául, és beszédei után következtetve, jó nevelésben részesülhetett. Állítólag a társadalmi életben szenvedett súlyos csalódások birták e visszavonulásra. Neve Lazare Lörincz, 1826-ban született Savoyában, és egy tekintélyes családból származik, melytől azonban már 23 év óta tartja magát távol, noha nővére mindent elkövetett, hogy a polgári életbe visszatérésre és öröksége elfogadására bírja.

— *A zöld bái ruhák veszélyessége.* A pestvárosi hatóság rendeletet bocsátott ki, melynél fogva a zöld bái piperék árulása el van tiltva. A zöld festék méreganyagot tartalmaz, s újabb időben ismét több helyen fordultak elő balesetek.

Levelezés.

Érsekújvár febr. 5. 1865.

A korábbi években fenállott, s 1850-ben az akkori időviszonyok folytán megszűnt itti ovoda, 1864. évben, Hamar Pál, jelenleg Esztergom vármegye első alispánja nemeslelkű fáradozásai nyomán, újból felélesztetvén, ugyancsak az ő elnöklete alatt tegnap tartotta meg első közgyűlését: sokan jelentünk meg, hallani óhajtván a közszeretett elnök ihletet beszédét, mert szeretetünk tárgya ő, kinek fáradozásai hazafiúi törekvéseire, határozott jellemtisztaságára, áldozatkészségére s a közügyek körüli tapintatteljes modorára szívesen emlékszünk vissza; ő volt mindenkor társas és szellemi előhaladásunk irányadója; ő a nálunk fennálló jótékony intézetek kezdeményezője, s ügyes létrehozója; ő volt legkényesebb magán és közérdekeink megoldásánál a legbiztosb tanácsadó; s az ő compromissuma előtt hajoltunk s hajolunk meg maig is, valahányszor közügyeink körül véleménykülönbségek merültek s merülnek fel: ily tulajdonokat tanultunk benne tisztelni s ez volt egyszersmind ama delejtű, mely bennünket körébe vont; közelebb az első alispáni szék elfoglalása miatt lakását Esztergomba volt ugyan kénytelen áttenni, de azért nálunk szerzett érdemei felejtetlenek maradnak; miért is fogadja a polgári erények dicskoszorúja gyanánt ezek feletti elismerésünket, s legyen a tisztelt férfiú meggyőződve, miszerint mélyen érezzük, hogy körünkéből távozásával egünk egyik legragyogóbb csillaga tűnt le; ám az egybegyűlt tagok is, az irántai ragaszkodás fényes bizonyosságát tüntessék fel az által, hogy őt az elnökség további viselésére egyhangulag kérték fel, melyet midőn elfogadott, s az irányában nyilvánult nagy bizalmat megható szavakkal megköszönte volna, többszörös harsány éljennel üdvözöltetett.

A közgyűlés a választások terén lévén, mindenek előtt köszönetet szavazott az ideglenes tisztviselők eddigi fáradozásai felett, s az állomások végleges betöltését következőleg oldotta meg; a sok oldalú tapasztalása s jellemtisztaságáért közös tiszteletet kivívott Kapisztóry Ferencz; — igazgatókul: a nevelés és irodalom terén országosan ismert Rendek József, helybeli esperes plebános, és a tudós Lukácsy Tamás gymnasiumi tanár; — orvosokul: Frankl Sándor és Ehrenfeld Zsigmond; — ügyvédül: Jánossy Károly; — pénztárnokul: Jambrikovits József; és jegyzőül: Babusik Antal választattak meg; ezenkívül az intézet ügyei vezetésével, egy kellő számú tagokból álló választmányt lőn megbízva; továbbá; hogy a szülőknek az intézet iránti érdekeltsége fokozódjék, s az anyai gyöngéd vonzalomnak tér hagyassék; úgy az ártatlan örömeik megszerzése, valamint az intézetbeni kellő tisztaság felügyelete indokából, a közgyűlés Érsekújvár széplelkű hölgyeiből, egy jótékony hölgykoszort alakított, melynek tagjai betűrendben fogják az intézetet látogatni, s a netaláni szükségességek iránt az igazgatóság egyetértésével intézkedni: ezekből folyólag, a közgyűlés megemlékezve a nemes szívé Hamar Antonia, Kapisztóry Veron urhölgyekről és Backer Luiza kisaszszonyról, kik honleányi hivatásuk s szelid érzelmeik ösztönéből, a kisdedeket a közelebbi karácsony estéjén, egy gazdagon megrakott szép karácsonyfával lepték meg;

nekik köszönetet szavazott, s azt jegyzőkönyvbe iktatni rendelte.

Azon körülményt sem hagyhatom említetlenül, hogy Rapos József ur, a pesti központi ovoda igazgatója, az ovodák látogatása végetti körútjában, Érsekújvárt is érintvén, épen a tanácskozmány megkezdése előtt lépett a terembe, s bemutattatván, közfelkiáltású éljennel üdvözöltetett, a tanácskozmányban mindvégig résztvevő, s azt a kisdédóvás terén szerzett tapasztalataival támogatta; elismerőleg nyilatkozott különösen az intézet anyagi állapotáról jelentés alkalmával, midőn kitűnt, hogy a cselekvő állapot 1864-ik év végével 11329 ft. 39 o. é. krt tesz; mely áll 7180 ft. 8 krnyi összegű takarékpénztári könyvecskékből: 392 ft. 70 kr., magán kötelezvényből; 1000 forint városi alapítványból; 1050 ft. földtehermentesítési kötvényből; 29 db. 40 ftos alapítványi oklevélből 1160 ftal; a még benem fizetett 20 ft. 30 krnyi adakozásból; a szintén még benem fizetett 63 részvény utáni évdíjből 126 ftal elmaradt kamatokban 94 ft. 54 kr-ból; és a butorzásbeli 305 ft. 77 kr-ból; — fedeztetik pedig ezen összeg a következő tételekkel: a régi alaptőkével, mely a helybeli takarékpénztárnál gyümölcsötvetett, s 1864. év végeig 6687 ft. 16 kr-ra szaporodott; Ő Eminenciája a bibornok országunk Primása, s az egylet kegyelmes védnöke 1050 forintos földtehermentesítési adományozott kötvényével; Érsekújvár város 1000 ft. alapítványával; a mélt. esztergomi főkáptalan 100 ft. adományával; 34 db. 40 ftos magán alapítvány 1360 ftal; előre befizetett 10 ftnyi évdíjjal; a szegény óvonzok alapjából felmaradt 9 ft. 59 kr-al; s e szerint a rendelkezés alatti 1112 ft. 64 kr. kiegészíti az 11329 ft. 39 kr. cselekvő vagyont; bejelentetett továbbá a közgyűlés előtt; miszerint a felső köröskényi közbirtokosság, az intézet javára még mult év oktob. havában 50 o. ért. forintot adományozott, azonban ez összeg az egylethez maig sem lévén beszolgáltatva, ügyvéd ur utasítatott ennek mibenléte kipuhatólására, s szükség esetében törvényes utoni behajtására; ugyszinte Kratochvilla István ur szívességéből 20 o. ért. forint adomány tétetett le a közgyűlés asztalára. — Az ovonzok létszáma mai napig 118 kisdéből áll, melyből magyar 68; német 45; tót 4; és francia

ajku 1; — vallási tekintetben a római kath. a tulnyomó. Az ovoda 1864. szept. 15-én nyitattván meg, a létszám következőleg szaporodott: szept. hóban 84; októberben 15; novemb. 9; decemberben 3; s 1865. évi január hóban 6; februárban 1 iratta be magát; legtöbb látogatója volt ovodánknek októberben, legkevesebb deczemb. s f. évi januárban.

Ezek voltak a gyűlés főbb tárgyai, melynek végeztével, miután a tagok az elnök által, az egylet kegyelmes védnöke, országunk Bibornok Herczeg Primása fellett tartott ékes beszédét többszörös kitörő éljenekkel vizonozták, s Rapos József urnak is a gyűlésbeni megjelenéseért szívélyes köszönetet mondottak volna, a tanácskozmány befejeztetett. — Délutáni órákban több részvényes tag, az elnök s Rapos József urak kíséretében az ovonzok szellemi előhaladásáról személyes meggyőződést szerzendők, az ovodában megjelentek, hol nemcsak a kellő berendezés czélszerűsége, s az egész intézet tisztasága, hanem a kisdedek ügyes feleleteik is a vendégeket teljesen kielégítették, minélfogva Szabó László ovónevelő nyilvános dicséretünkre tette magát érdemessé; mindazáltal központi igazgató ur körültekintő sajátosságánál fogva, az ovónak utólagosan némű apró utasításokat hagyott hátra. — Ugyanaz nap estéjén, az ovoda javára tánczvigalom is rendeztetett, melyre ugy a környék, valamint városunk tisztessbjei is szép számmal jelentek meg, s a mulatság diszesen folyt le, azon egyetlen szerény kifogásom mellett, miszerint a hölgyek csaknem általában francia szabásu ruhát viseltek, ellenben a férfiak kivétel nélkül a magyart használták; bebizonyítván, miszerint izlés dolgában álhatatosabbak a nőnemnél; a tisztajövdelem, hozzávetve a jótékonyosság czéljából beküldött összegeket is 110 ft. 50 kr. o. ért. rugott.

B. A.

GABNAÜZLET.

Esztergom, febr. 5-én 1865. Mai hetivásárunkon a gabnaárak voltak:

Buza 2 ft. 50—80 kr. Kétszeres 1 ft. 80 kr. Rozs 1 ft. 60—70 kr. Arpa 1 ft. 25 kr. Zab 1 ft. 10 kr. Kukoricza 1 ft. 20—30 kr. Bécsi mérő szerint. —n.

Nyomdahiba.

Mult számunk 57-ik lap 20-ik sorában „a tavaszi Árpád” becsára — hibásan volt 20 ftra kitéve — miután az 40 ftra volt becsülve.

Hirdetések.

Hirdetmény.

1864-ik állam-sorsjegyekről, melynek főnyereménye egy főtálmillio, továbbá

220,00, 200,000, 40,00 forint sat.

nyeremény (Promessen) szelvények 2 ft. 50 kron kaphatók.

Ugyanazokon, ugy mint más mindennemű sorsjegyek, és államkötvények részlet fizetésekre vásárolhatóak, mindennemű államkötvényi szelvények beváltatnak s újításokra felváltatnak

a vörösrákhöz czimzett kereskedésben

ESZTERGOMBAN.

Hirdetmény.

Melyszerint köztudomásra adatik, hogy a gőzhajó ügynökség melletti szigeti fáskertben, nagyobb mennyiségben és mázsánként 35 krért árultatik rostált darabos kőszén, ez olesó tüzelő iránt körülményesebben értekezhetni a nevezett kertben lakó megbízottnál.

Nyomatott Horák Egyednél.

Hirdetmény.

Alulirottak bátorkodunk a n. é. közönségnek tiszteltteljesen tudomására juttatni, hogy legközelebb nyitott raktárunkban Budauteza takarékpénztári épületben, mindenféle diszes vlrágok koszoruk ugyszinte halotti ruhák szemfüdelek valamint nagyobb és kisebb mértékre kívántató polituros és fénymázos koporsók ugy fiataloknak mint korosabbaknak készen felszerelve minden várakozás nélkül a legjutányosabb áron kaphatók

Kováts Antal asztalos m. és Juhászik Emma virág készítőné.